

Försvarsdepartementet

Några frågor i skyddslagstiftningen (SOU 2018:26) remiss

(Fö2018/00493/RS)

Kommitténs för förbättrat skydd för totalförsvarsverksamhet har översänt ett förslag till Östhammars kommun som innebär att skyddslagens uppräkningslista av möjliga skyddsobjekt utvidgas något. Utöver att objekt för posthantering, livsmedelsförsörjning och försörjning med andra förnödenheter av betydelse för Sveriges försörjningsberedskap tillförs uppräkningslistan, införs en möjlighet att besluta om militära fordon som skyddsobjekt.

Därtill utsträcks tiden för Försvarsmaktens beslutanderätt i fråga om tillfälliga skyddsobjekt. Förslaget innebär också att regeringen ges en ökad flexibilitet när det gäller att utöka skyddslagens tillämpningsområde under extraordinära förhållanden. Slutligen innebär förslaget ett förtydligande av skyddslagens tillträdesförbud i förhållande till drönare och andra obemannade farkoster samt en uttrycklig befogenhet för skyddsvakter att ingripa mot dessa om det behövs för att fullgöra bevakningsuppgiften.

Remisstiden är satt till den 5 september men Östhammars kommun har begärt och fått förlängd remisstid.

Förslag till yttrande

Kommunen anser att utgångspunkten i när något är skyddsobjekt så ska det vara skyddsvärdet av den funktion (alternativt den verksamhet som bedrivs) som det representerar är ett bra utgångsläge, oavsett om det gäller fysiska områden och anläggningar eller rörliga objekt.

Kommunens angelägenheter ryms oftast inom begreppet civila skyddsobjekt, men kan också bli berörda som geografiskt område exempelvis vid övningar hos försvarsmakten. Därför är det angeläget att bibehålla grundsynen att inte inskränka rörelsefriheten för den enskilde mer än absolut nödvändigt.

Civila skyddsobjekt

Ett eget kapitel i utredningen 4.3.4 behandlar civila rörliga skyddsobjekt, framför allt transporter till sjöss av kärnämne. Dessa sker ofta inomskärs och ryms då inom kommunens geografiska områdesansvar. Det är angeläget för kommunen att dessa transporter kan ske på ett säkert sätt. Utredningen har pekat på att kärn-

tekniklagen ger nödvändigt skydd för dessa transporter utifrån bestämmelser som verksamheter vidtar för att förhindra olovlig befattning med kärnämne eller kärnavfall.

Svensk kärnbränslehantering AB (SKB) har i skrivelse daterad 2018-08-27 gällanden denna utredning uttryckt önskemål att det fartyg som transporterar kärnämne och/eller använt kärnbränsle ska betraktas som skyddsobjekt likväl som de fasta anläggningar som transporterarna går emellan och med det tillförsäkras ett skydd som är mer robust än de försiktighetsmått och skydd verksamheten vidtar enligt kärntekniklagen.

Kommunen anser att dessa transporterarna stöder kommitténs ståndpunkt att de samhällsverksamheter, inom vilka det finns objekt som behöver kunna beslutas som skyddsobjekt ska hanteras i egen punkt i lagstiftningen. Verksamheterna är skyddsvärda oavsett om det råder höjd beredskap eller inte (sid 46).

Det är angeläget för Östhammars kommun att denna fråga löses på sådant sätt att transporterarna genom kommunen kan ske på ett så säkert sätt som möjligt. Innebär det att fartyg som transporterar denna typ av ämne/avfall behöver bli civilt skyddsobjekt för att kunna uppnå det på bästa sätt anser kommunen att lagstiftningen bör anpassas så att så sker.

Militära skyddsobjekt

Gällande tidsutdräkten för försvarsmaktens beslutanderätt rörande områden för övningar, prov och försök samt att hindra kränkning intar kommunen en pragmatisk inställning och föreslår att samma tid ska gälla för båda verksamheterna, med 15 dagar (föreslaget från kommittén gällande kränkningar). Det är oftast olyckligt att ha många olika tidsfrister att hålla isär och i situationer som kräver mycket av annan uppmärksamhet kan det vara en fördel att ha färre. Försvarsmaktens mandat ska ändå användas för tillfälliga händelser och aktiviteter, vilket innebär en sällananvändning av bestämmelsen.

De beredskapsorganisationer som finns i länen omfattar även kommuner som ytterst arbetar med information och kommunikation gentemot våra medborgare. De är väl skickade att hantera informationsflöden gällande denna typ av händelser. Det i förlängningen innebär att tex ju färre tidsfrister som behöver hållas isär desto enklare är det att kommunicera till medborgaren som söker information.

Gällande *militära skyddsområden, beslut om skyddsobjekt under extraordinära förhållanden, drönare och skyddsvakter* har kommunen inget ytterligare att anföra.